

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 72 0 К 065735 20 Квлз
Бања Лука, 20.04.2021. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Даниеле Миловановић, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног Д.Г., због кривичног дјела насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је поднио бранилац осуђеног, адвокат М.К. из Заједничке адвокатске канцеларије К.-Ђ. из Г., против правоснажне пресуде Основног суда у Градишци број 72 0 К 065735 17 К од 11.10.2019. године, у сједници вијећа одржаној дана 20.04.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Дјелимичним уважавањем захтјева за заштиту законитости браниоца осуђеног Д.Г., преиначава се пресуда Основног суда у Градишци број 72 0 К 065735 17 К од 11.10.2019. године у одлуци о кривичној санкцији, тако што се осуђени Д.Г. за кривично дјело насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 1. Кривичног закона Републике Српске, за које је том пресудом оглашен кривим, на основу одредбе члана 35. и 36. истог закона, о с у њ у ј е на новчану казну у износу од 700,00 КМ (седамстотина конвертибилних марака), коју је дужан платити у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде, а у случају неплаћања, суд ће замјенити новчану казну казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 100,00 КМ новчане казне одредити један дан затвора, али затвор у том случају не може прекорачити прописану казну за то дјело.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

Образложење

Пресудом Основног суда у Градишци број 72 0 К 065735 17 К од 11.10.2019. године, оглашен је кривим тада оптужени Д.Г., због кривичног дјела насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12, 67/13, у даљем тексту: Кривични закон) и осуђен на новчану казну у износу од 700,00 КМ, коју је дужан платити у року од

15 дана од дана правоснажности пресуде, а у случају неплаћања суд ће одредити њено принудно извршење. Истом пресудом је одређено да уколико новчана казна не буде наплаћена принудним извршењем, да ће суд донијети одлуку да се иста замијени у казну затвора на начин да се за сваких започетих 50,00 КМ новчане казне одреди један дан затвора. На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС), оштећена Ј.Г. је са имовинско правним захтјевом упућена на парницу. На основу члана 99. став 1. ЗКП РС, осуђени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 150,00 КМ, у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом принудног извршења.

Одлучујући о жалби браниоца тада оптуженог, Окружни суд у Бањој Луци је пресудом број 72 0 К 065735 20 Кж од 16.06.2020. године, одбио као неосновану ту жалбу и потврдио наведену пресуду Основног суда у Градишци.

Против цитираних пресуда, бранилац осуђеног, адвокат М.К. из Заједничке адвокатске канцеларије К.-Ђ. из Г. је благовремено поднио захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: захтјев), због повреде Кривичног закона, са приједлогом да се правоснажна пресуда Окружног суда у Бањој Луци преиначи и осуђени ослободи од оптужбе.

У одговору на захтјев, републички јавни тужилац Бранко Митровић је писменим поднеском број Т13 0 КТЗ 00034345 20 од 23.11.2020. године, предложио да се захтјев одбаци као недопуштен, истичући да је у жалби на првостепену пресуду, бранилац као жалбени основ повреду Кривичног закона назначио само у уводном дијелу, али да ни једном ријечју, чак ни паушално није навео у чему се манифестује та повреда, па како иста није учињена ни у жалбеном поступку, да на ту повреду не може указивати у захтјеву за заштиту законитости, позивајући се на одредбу члана 350. став 2. тачка б) ЗКП РС.

Приликом одлучивања о захтјеву овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, при испитивању правоснажне пресуде ограничио само на оне повреде закона на које указује подносилац захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Подносилац захтјева, као основ побијања правоснажне пресуде означава повреду Кривичног закона и у образложењу апострофира да није утврђено постојање објективног услова инкриминације за предметно кривично дјело, тврдњом да се евентуалне повреде психичког интегритета на страни оштећене могу утврђивати и доказивати само на основу налаза и мишљења вјештака релевантне струке. Надаље, захтјевом се указује и на чињеницу да је првостепени суд комбиновао материјалне прописе, односно да је примјенио и стари и нови Кривични закон, у чему такође, види повреду Кривичног закона на штету осуђеног.

У дијелу у којем се у захтјеву истиче да није утврђено постојање објективног услова инкриминације за предметно кривично дјело, из разлога у образложењу захтјева, произлази да се захтјевом првенствено доводи у питање правилност чињеничне основе побијане пресуде, те се на темељу чињеничних недостатака пресуде које подносилац захтјева види, гради теза о почињеној повреди Кривичног закона.

Како се захтјев за заштиту законитости у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС не може улагати по основу чињеничних недостатака правоснажне пресуде, то је поднесени захтјев у овом дијелу неоснован, јер повреда Кривичног закона као основ за подношење овог правног лијека против правоснажне пресуде подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да се правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, имала донијети другачија одлука.

У преосталом дијелу захтјева, бранилац истиче да је првостепени суд комбиновао стари и нови Кривични закон, па је тако осуђеног огласио кривим за кривично дјело из члана 208. став 1. Кривичног закона, али када је у изреци те пресуде утврдио да у случају неплаћања изречене новчане казне, суд ће одредити њено принудно извршење, те уколико новчана казна не буде наплаћена принудним извршењем, суд ће донијети одлуку да се иста замијени у казну затвора на начин да се за сваких започетих 50,00 КМ новчане казне одреди 1 дан затвора, да је примјенио нови Кривични законик Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, у даљем тексту: Кривични законик), који, по ставу подносиоца Захтјева, није блажи за починиоца у конкретном случају.

Изнесени приговори су основани.

Наиме, у вријеме доношење како првостепене, тако и другостепене пресуде, на снази је био Кривични законик. Међутим, кривично дјело за које је осуђени оглашен кривим почињено је у периоду од почетка 2016. године до дана 23.01.2017. године, дакле, у вријеме важења Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12, 67/13), који је у конкретном случају, најблажи за починиоца.

Наиме, према одредбама Кривичног закона, новчана казна се не наплаћује принудно, док је одредбом члана 36. став 3. истог закона прописано да у случају неплаћања новчане казне, иста ће се замијенити казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 100 КМ, одредити један дан затвора (измјене

Кривичног закона објављене у “Службеном гласнику Републике Српске“ број 73/2010).

Чињеница да у жалби против првостепене пресуде, бранилац није образложио ову повреду Кривичног закона, не значи да је захтјев по овом основу недопуштен, како то у писменом одговору погрешно сматра републички тужилац. Ово с тога, што је бранилац са једне стране, у жалби, навео као жалбени основ и повреду Кривичног закона, а са друге стране, другостепени суд је био дужан да у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС и по службеној дужности испита првостепену пресуду да ли је на штету оптуженог повријеђен Кривични закон, што је у конкретном случају пропустио да учини.

Према томе, како је првостепени суд примјенио два материјална прописа (Кривични закон и Кривични законик), те како је Кривични закон блажи за осуђеног у конкретном случају, јер се изречена новчана казна, која се према одредби члана 36. став 3. Кривичног закона, у случају неплаћања, замјењује казном затвора, тако што се за сваких започетих 100 КМ, одређује један дан затвора, за разлику од Кривичног законика, према којем се неплаћена новчана казна, замјењује казном затвора, тако што се за сваких започетих 50 КМ, одређује један дан затвора, па како је другостепени суд пропустио и по службеној дужности да утврди ову повреду Кривичног закона на штету осуђеног, то је овај суд, дјелимичним уважавањем Захтјева, преиначио првостепену пресуду, као у изреци ове пресуде, сходно одредби члана 356. став 1. ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић